

Leerrede over Psalm 122: 1 t/m 5, uitgesproken op Woensdagavond 28/09/49 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 100: 1 en 3

Lezen - Psalm 122

Voorrede.

Hetgeen wij zo-even de psalmdichter nazongen, is een algemene opwekking, die tot doel heeft de hulding, de eer en de verheffing van God. Zeer opmerkelijk is wel, dat de psalmdichter zulk een ruim en mild hart heeft, dat hij vooraf niet allerhande voorwaarden stelt, zoals: gij moet zùs zijn, of alzò, en dàt moet gij hebben beleefd, en dàt moet gij hebben ervaren, kijk, ja, dàn moogt gij ook wel meedoen. Neen, zo doet hij niet, maar hij roept àlles op. Want als wij zongen:

"Juich, aarde, juicht alom de HEER",...

dan wordt daaronder verstaan: de inwoners der aarde.

Maar is dat niet lichtvaardig van de psalmdichter, want dat is toch iets voor Gods volk? Zo maar in het algemeen nodigen, het is toch geen algemene verzoeningsleer? Dat bedoelt de psalmdichter dan ook niet. Hij spreekt en handelt over God, en God is zulk een waardig Wezen: waardig om door al Zijn schepselen gediend, geroemd, geloofd en geprezen te worden. En wij zijn schepselen Gods! Dat ben ik, dat zijt gij, dat is een volwassene, dat is een kind, rijken en armen, het is hetzelfde; wij zijn allen schepselen Gods.

Lichtvaardig? Integendeel, want lees bijvoorbeeld eens die Psalm waarin àlles opgeroepen wordt, tot zelfs de redeloze schepselen, de beesten der aarde, de vogelen des hemels, zelfs de walvissen in de wateren! Dat kan dan alleen vloeien uit de waardigheid die in God gezien wordt, zodat men daaruit zó gestemd is, dat men wel àlles zou willen oppakken om onze Schepper - Die dat waardig is, Die dat toekomt - hulde te bieden.

Ik zal er nog iets bij zeggen, opdat een ieder het zou kunnen verstaan en begrijpen. Als er een vader en een moeder zijn die God bevindeljk kennen - bij wie er een degelijke en gewrochte kennis van God en van Zijn werken is - en die een schoolgaand kind hebben, waarin zij bemerken dat er in dat kind werkt om God te mogen kennen, dienen en vrezen; als nu zo'n kind eens zegt dat God toch zo'n dierbaar Wezen is, waardig om gediend te worden om Zijns Zelfs wil, hoe doen dan zo'n vader en moeder?

Zeggen zij dan in hardheid, in stugheid, in dode rechtzinnigheid: "Och kind, waar praat je over; zie eerst maar eens tot God bekeerd te worden! Moet je dáárover beginnen?" Dat gebeurt toch niet. Neen, ik denk dat het hart van zulke ouders als opspringt van vreugde. Ik denk dat, als ze naar een vriend of een nabestaande lopen, ze dan zeggen: "Denk je eens in, daar komt toch één van onze kinderen, één van ons, hoor, voor de dag over de waardigheid van Gods Wezen, en dat Hij waardig is om gediend te worden. Zulke ouders zoeken dat juist òp te wekken, verblijden er zich in, zoeken dat kind aan te sporen en leiding te geven.

Het is goed te verstaan, dat Jakob apart het oog op Jozef sloeg! Niet, omdat het de oudste zoon was van de vrouw die hij liefhad, maar hij had bemerkt dat de vreze Gods in hem was. Als het hart bezet is met God en Zijn genade, dan beginnen wij niet met dode dogma en rechtzinnigheid van: het zou zus moeten wezen, of zó moeten zijn, en dáár zal het moeten komen.

Neen, want als het hart vervuld en bezet is met vreze Gods, roept men alles op, en waar dan enige lust en betrekking is tot God en Zijn dienst, daar verheugt en verblijdt men zich er in, en men zou er als de armen omheen willen slaan. Daarmede wenst men te leven en te sterven.

Maar, ... mocht iemand zeggen, dat moet toch in de uitkomst blijken of het recht werk is. Ja, maar dan begint men weer met dode rechtzinnigheid en niet uit de genade. Met de liefde is het anders gesteld: die hoopt alle dingen, gelooft alle dingen. De liefde is een werkzame genade. Daardoor heft men de handen op tot God, en zendt men een gebed op tot de Almachtige, of Hij dan door Zijn Geest en genade wil werken en dáárstellen wat nodig is. De psalmdichter wekt zelfs op:

Gaat tot Zijn poorten in met lof,
met lofzang in Zijn heilig hof;
Looft Hem aldaar met hart en stem;
Prijst Zijnen Naam; verheerlijkt Hem.

Daarin voelen wij toch een heel andere geest aan, dan dode dogma en rechtzinnigheid? Daar tast en voel je de liefde. Daarvan is de inhoud: ik doe, en doe jij méé? Willen wij samen gaan? Als zo de liefde werkt, zal Zich daar dan niet een Derde bij willen voegen? Ik denk het toch wel!

Wij lezen nog van twee Emmaüsgangers, Die geducht in het donker liepen. Hoewel zij bij zichzelf zo in het donker liepen, woonde er wat in hun hart - en levendig ook - want zij waren helemaal bezet met Christus, Díe was het Middelpunt, al was alles in het duister en in de mist: hoe, hóe, hóe? En terwijl zij daar zo in het donker liepen te praten (het Middelpunt was God en Christus), kwam er een Derde bij, Die hen vroeg waarover zij het toch zo druk hadden. Zij zaten er zó vol mee, dat ze dachten dat iedereen er wel vol, er wel mee bezet zou zijn. Zij zeggen: "Zijt Gij alleen een vreemdeling te Jeruzalem, en weet niet de dingen, die daarin geschied zijn?" Hij doet alsof Hij van die zaken niets afweet, zodat zij heel hun hart gaan uitpraten.

Zij zaten vol met geloof aan Christus, en konden voor de dag komen - ze behoefden zich niet te schamen - dat Hij goedgeoede het land doorgegaan was en tenslotte zeggen ze: "En wij hoopten, dat Hij was Degene, Die Israëel verlossen zou." Doch nu wisten zij het niet meer. "Maar vroeg in de morgenstond zijn er nog vrouwen bij het graf geweest, en die hebben ons ontsteld, want die zeiden dat Hij leeft." Dàt ging helemaal boven hun verstand.

Nu gaat die Onbekende op zulk een wijze aan het spreken, dat hun hart in brand geraakt. Hij zegt niet: "Jullie zijn lieve mensen." Neen! Maar: "O onverstandigen en tragen van hart, om te geloven al hetgeen de profeten gesproken hebben! Móest de Christus niet deze dingen lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan?" Hij kon zó spreken, dat hun hart in een ogenblik van tijd in brand stond.

Als zij op de plaats van bestemming gekomen zijn, weet de liefde tegelijk een grondig middel aan te wenden om Hem bij zich te houden, want zij zeggen: "Blijf met ons; want het is bij de avond, en de dag is gedaald." Kijk, de zon gaat al onder. Zij nemen Hem mee in huis, en Hij neemt zulk een betrouwen in, zodat zij Hem kast en sleutel toevertrouwen.

Hij nam het brood, zegende het en nadat Hij het gebroken had, gaf Hij het hun, en ... daar zagen zij Wie Hij was. Daar keken zij als zeker door Zijn doorboorde handen. Och, och, dat is toch een ontmoeting geweest! Zó gaat het waar liefde woont, dáár zal Hij Zijn zegen gebieden. Dat is Zijn wil, die eeuwig standhoudt. Daar valt niet aan te knibbelen. Wat Zijn liefde wil bewerken, ontzegt Hem Zijn vermogen niet. De kerk zingt er van, maar het is ook toepasselijk op Christus:

Ik ben een vriend, ik ben een metgezel,
van allen, die Uw Naam ootmoedig vrezen....

Dat is wel de taal der kerk, maar het is ook de taal van Christus. Zó wil Hij zijn! Daartoe dan vraag ik uw aandacht voor een woord der Schriftuur. Zoeken wij vooraf Gods aangezicht om een verbeurde zegen.

Tekst.

Het woord waarvoor wij uw aandacht vragen, vindt u in de eerste vijf verzen van de ons zo-even gelezen 122e Psalm, waar Gods Woord aldus luidt:

1. *Een lied Hammaälôth, van David. Ik verblijd mij in degenen, die tot mij zeggen: wij zullen in het huis des HEEREN gaan.*
2. *Onze voeten zijn staande in de poorten, o Jeruzalem!*
3. *Jeruzalem is gebouwd als een stad die wel samengevoegd is;*
4. *Waarheen de stammen opgaan, de stammen des HEEREN, tot de getuigenis Israëls, om de Naam des HEEREN te danken.*
5. *Want dáár zijn de stoelen des gericht's gezet, de stoelen van het huis van David.*

Leerrede.

Het is één van die Psalmen, die tot opschrift hebben: "Een lied Hammaälôth." Hier nog apart aan toegevoegd: "van David." Het betekent zoveel als: Een lied des opgangs. Men denkt, dat deze Psalmen gezongen werden door de Levieten op de trappen van het huis Gods. Ook wel dat zij gezongen werden toen zij uit Babel optrokken - wederkerend tot het land hunner vaders - naar Jeruzalem.

Hoe dat ook zij, de Heilige Geest wil ons nog door deze Psalmen leren en onderwijzen, en ook doen opgaan. Wij bedoelen met: "Ook doen opgaan", dat het werk der genade een werk is dat in opgaande lijn is. Want het is hier de voorbereiding. Wij moeten straks God, Schepper des hemels en der aarde, aandoen.

Als iemand overtuigd wordt van zijn zonden, dan leert hij kennen: "Ik heb geen bestaan voor God; ik ben God kwijt." En als het een treffen wordt: "Ik moet God aandoen, dan zal ik verzinken als een molensteen in zee zinkt." Naar mate er opening komt van dat genadewerk - er van dat werk ontdekt wordt - en van de Persoon van Jezus Christus, zo verstaan wij, dat er een staan en blijven is in het gericht van God, want dat Christus de grond is en ook de dekking.

Verkrijgen wij aanneming, en past die gezegende Koning door Zijn Geest Zijn heilverdiensten aan ons toe, dan ervaren wij: "Vrede met God, en dat door onze Heere Jezus Christus." Alleen door Hem! Verder valt alles weg. Maar al hebben wij die werken reeds in onze jeugd leren kennen, en er ligt een hele loopbaan voor ons, van 40, 50, 60, ja zeg 70 jaar, dan leert men in de loop van die jaren, wanneer de milde hand Gods over ons is, al meer in praktijk, dat het geheel en al een werk Gods en der genade is, dat er van de mens niets in aanmerking komt, maar dat alleen het werk van Jezus Christus rechtsgeldigheid heeft in het gericht van God, en wij alleen dáárin zalig zijn en vrede hebben. Daarbuiten niet.

Zo zeggen wij dan, dat het werk der genade een werk in opgaande lijn is. Wordt het gekend, dan is het een werk als een lied, een lied des opgangs. Want hier begint men te zingen van de goedertierenheid des HEEREN, en dat gaat men doen in al groter zuiverheid, opdat het ten laatste eindigt in dat akkoord met engelen en verlost in eeuwige heerlijkheid. Laat dit genoeg zijn van dat woord: "Een lied Hammaälôth."

Het opschrift is verder: "van David." De man naar Gods hart, de liefelijke in Psalmen. Een getrouw en gefundeerd kind Gods, die niet zichzelf en voor zichzelf leefde, maar - zoals wij zien uit zijn geschiedenis, die ons bewaard is gebleven en ook uit de Psalmen van zijn hand - leefde voor Christus en voor Zijn gemeente.

Hij had de eer Gods op het oog. Daarom staat er hier niet: ik verblijd mij als er weer eens nieuwe vrucht is en ik eens kan genieten. Neen! Hij spreekt hier over een heel andere blijdschap. Wij lezen dat David zich verblijdde in degenen, die tot hem zeiden: wij zullen in het huis des HEEREN gaan.

Bestond Davids blijdschap dan hierin, dat er veel volk in godsdienstigheid in het huis Gods was? In deze zin, zoals het nogal eens gezegd wordt, inzonderheid op Gods dag: "Zo, het werk ligt aan de kant, en straks gaan wij weer op onder het Woord. Laat ons maar een versje zingen: Ik ben verblijd, wanneer men mij godvruchtig opwekt: Zie, wij staan gereed, om naar Gods huis te gaan?" Nu, ik zeg er niets van, als dat zo gebeurt; men kan beter zó opgaan dan met grommen en snauwen, dat ligt voor de hand. Maar bedóelt David dat nu wel zo in oppervlakkigheid: wij gaan naar de kerk? Ik denk van niet. Dat is geen taal van David, zo'n oppervlakkigheid. Wat mag hij dan wel bedoeld hebben?

Laat ons dan vooreerst h́ier de aandacht op vestigen, dat het huis Gods door God was verordend. Wij kunnen het aldus uitdrukken, dat het als de openbaring Gods was. Immers, Mozes heeft in de woestijn, op de Sináï, als uit de mond Gods de afbeelding van de gehele tabernakel ontvangen, tot in de kleinste bijzonderheden, en er was apart bij: "Zie dan toe, dat gij het maakt naar het voorbeeld hetwelk u op de berg getoond is."

En aan David is geopenbaard hoe de tempel gebouwd moest worden, hetgeen hij allemaal heeft overhandigd aan Salomo, zijn zoon, die na hem het heiligdom gebouwd heeft. Toen moest ook alles zijn naar dat God hem getoond had. Het was dus geheel openbaring Gods. Daardoor werd voorgesteld de reinheid, de zuiverheid van de ware eredienst Gods. Heel de nieuwtestamentische bedeling, het gehele genadewerk, ligt vervat in de tempel, de tabernakel, de ceremoniële eredienst.

Als David zo spreekt, waar moeten wij dan het oog op hebben? Toch zeker hierop: dat David dáárop zag en zich verblijdde, als er waren die het op de dienst van God, op Zijn kennis en gemeenschap gezet hadden. Immers, dat waren zaken, die in Davids jeugd al in hem werkten. Lees maar eens Psalm 27, daar zegt hij: "Eén ding heb ik van de HEERE begeerd, dát zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de liefelijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel."

Het was David er dus niet om te doen, om maar weer eens naar het heiligdom te gaan, en als hij er geweest was te zeggen: "Hè, hè, ik ben er weer geweest, dat rust; ik heb mijn plicht gedaan." Neen, David was geen plichten-mannetje! Er woonde in zijn hart omtrent God en Zijn genade, en daarom die uitspraak: om al de dagen zijns levens te mogen wonen in het huis des HEEREN. Davids ogen waren er voor geopend, dat God het dierbaarste Wezen aller wezens was, en dat in Zijn werk begrepen ligt de beantwoording in alle belangen en noden. Daarom wenste hij daar altijd te zijn. De inhoud daarvan is: om God te kennen, en te vervolgen te kennen; om Zijn werken te kennen, en Hem al nader in Zijn werken te leren kennen. Als er nu waren die zeiden: ik zal in het huis des HEEREN gaan, daar verblijdde David zich dan in.

Dus als er waren, die in hun hart hadden om te zoeken de kennis, gemeenschap, de aanraking met die almachtige en genaderijke God, dan was dát zijn blijdschap. Want, wat lag daar tegelijk in begrepen? Vooreerst de welvaart van degenen waar dat in het hart woonde, en ten andere de eer van God. David wilde met dezulken delen, met hen gemeenschap hebben.

Toe, laten wij een ogenblik bij dat punt stilstaan, en er mede tot onszelf inkeren. Wáár loopt het bij òns over? Loopt het er bij ons over om God te kennen? Of is het bij ons anders? Loopt het er bij ons over om onze consciëntie te stillen, dat die onrust wat weg is, of om andere reden?

Het kan zelfs wel zo zijn, dat men rechtzinnig belijdt: "Het is een werk Gods, hoor, het werk van bekering en genade, geheel en al, en dat gebeurt niet aan zoveel zielen, want niet allen worden zalig. Zelfs zijn velen geroepen, maar weinigen uitverkoren. Oh, dat zijn er maar zo weinigen op de grote massa. En ik voor mij, ben dan maar zó: Heere, als ik er maar een kruimeltje van mag hebben, dan ben ik al tevreden." Dat lijkt soms of men dan eenvoudig is. En als er gebeden wordt, om: "een kléin kruimeltje maar", want: "men heeft alles verbeurd, hoor, Heere", dan wordt dat soms nog aangemerkt als een "tollenaarsgebedje."

Maar het lijkt er net zo min op als het licht op het duister, of de dag op de nacht; het is een volkomen tegenstelling. Van de tollenaar lezen wij niet: "O Heere, een klein kruimeltje maar." Kun je begrijpen! Die man zat met de brokken aan de binnenkant. Hij had zoveel zonden en durfde daaruit zijn ogen niet op te slaan. Dat God hem nog droeg was een wonder. Hij geeft een klap op zijn borst (dáár zat de kwaal) en uit het diepst van zijn ziel klinkt de bange noodkreet: "O God! wees mij zondaar genadig!" Die man heeft niet eens aan een kruimeltje gedacht. Je moet maar met je zonden zitten! Hij had genáde nodig. Dan is dát hetgeen waar ons oog op ziet. Daarom wil ik er een ieder op attent maken, dat wanneer het Woord invloed op het hart gaat uitoefenen, dan gaat bij ons zetting verkrijgen, dat: als ik één zonde heb, dan moet God mij verdoemen. Dat is de leer van het Woord, daar helpen geen praatjes aan. Dat leert ons Gød. Wat treedt nu als vanzelfsprekend op de voorgrond? Dat ik van zonde verlost worde. Ga ik daar mijn werk van maken, dan kan ik er achter komen: dat kan ik zelf niet. Dan brengt de ellende en het ongeluk met zich mee: "HEER, waar dan heen? Tot U alleen!" Zo gaan wij uit de ellende de toevlucht nemen tot God. Niet uit de rijkdom, of omdat wij het zo goed hebben, en "de Heere toch zo goed is." Neen, maar uit de ellende, en omdat wij geen raad weten. Wij kunnen onszelf niet helpen, en een ander kan het ook niet. Maar Hij kan het! Alleen Hij, Israëls Verwachting, zijn Hulp in tijd van benauwdheid. Dáár moeten wij ons dan ook heen wenden, Wanneer wij in ellende zijn en tot in het diepst van onze ziel er van overreed zijn, dat als God geen redenen uit Zichzelf neemt en alles bij mij doet, dan komt er níets van terecht. En als er dan van dat werk der genade zich ontwikkelt, dat wij met een God te doen hebben Die brandt van zondaarsliefde, Die zondaren wil bezitten, dan kan toch een ieder wel begrijpen en verstaan, dat zo'n mens gaat zeggen: "Bent U zo'n Wezen! Wilt Gij zo'n mens - zoals ik ben - bezitten en zaligen? Brandt Gij over zulk één, die Gij met één klop zoudt kunnen wegstoten, in zondaarsliefde? God, al is er geen hemel tot beloning en geen hel tot straf, dan zijt Gij nog eeuwig waardig om gediend te worden om Uwszelfs wil!" Daar komt dan een vrijwilliger voor de dag. Wat bedoelt hij? Om in het huis des HEEREN te gaan, want zo'n God, die zo'n liefde heeft ... dát moet toch wat zijn voor diegenen wier zonden er tussen uit zijn en die gemeenschap met Hem hebben!

Ik weet ten minste nog wel uit die tijd, dat ik de woorden zat te spellen, wat dát wel moest zijn om te kunnen en te mogen zeggen: "Abba, lieve Vader."

Gij zult zeggen: "Maar dan ben je ook vreemd geweest, want je had toch niets?" Dat was ook zo, maar kon ik het helpen?! Ik geloofde, dat er bij God zo'n goedheid was - dat kon ik niet in woorden uitdrukken - en daaruit zat er bij mij, dat Hij de God van zaligheid en leven was. Dan bekeek ik Gods volk, en die aanneming verkregen hadden, als stukken goud. Wát waren die rijk! Daar kon geen miljonair tegen op, want als die dood ging, dan moest hij alles hÍer achter laten. Maar zij hadden schátten, schatten voor een eeuwigheid!

Zo ontstaat daaruit keuze, lust, begeerte om in het huis des HEEREN te gaan, dat is dus om de rechte en ware gemeenschap te zoeken. Niet om een kruimeltje te hebben, ook eens wat te genieten, en de onrust eens wat weg. Neen, het loopt over God, om Hem te kennen en te genieten, om Hem te leven. Dáár zegt David van: "Ik verblijd mij in degenen, die tot mij zeggen: Wij zullen in het huis des HEEREN gaan." Hij wil er mee zeggen: als er zijn, die het op God gezet hebben, dan pakt dat mijn hart in. Daar wilde David wel mee leven en sterven. Waarom? Och, die verstonden elkander, want men had dan hetzelfde doel.

Als wij genade en aanneming verkregen hebben -- ja, het is wel een zeer groot werk, want het is voor de eeuwigheid bestemd; maar als men niets anders heeft dan: ik ben tóen bekeerd geworden -- en wij missen het verkeer en gemeenschap, wat hebben wij dan? Dan zitten wij met al ons armoedje. Wel is er dan een wetenschap, maar wij missen de vrucht.

Daarom loopt het bij een kind Gods over de gemeenschap, maar ook bij één die met de brokken zit: God kwijt door de zondeval in het paradijs. Die beiden kunnen dus met elkaar accorderen, want het loopt over hetzelfde: de gemeenschap met God.

Ik lees dan hier er bij: "Onze voeten zijn staande in uw poorten, o Jeruzalem!" Het is hier niet vragenderwijs: zijn uw voeten staande in de poorten? Neen! David sluit zichzelf mede in, in gemeenschap: "Onze voeten zijn staande in uw poorten, o Jeruzalem!" Dat is dan in algemene zin, in het meervoud.

Wat hebben wij hier te verstaan onder de poorten? Poorten zijn oudtijds de toegangswegen geweest van de steden. Ook Jeruzalem was een afgesloten plaats. Die steden waren omgeven, soms wel met twee-of driedubbele muren, zodat men er niet in of uit kon gaan dan slechts door de poorten.

Het werk Gods en der genade, ja het Koninkrijk Gods, is ook een totaal afgesloten terrein. Daar kan geen mens inkomen dan alleen in en door de geordende weg. Gij zult zeggen: "Juist, en dan is Christus de Poort, Hij alleen de Deur." Inderdaad, dat is Hij, Die Zelf zegt: "Ik ben de Deur". Hij is de Poort, de Toegang. Hier staat het echter in het meervoud: poorten. Ook wat wij zongen:

Gaat tot Zijn poorten in met lof,....

staat in het meervoud. Dat is dus méér dan één. Wat moeten wij dan onder "poorten" verstaan? Laten wij daarmee niet als volgt doen --hoewel het soms grote opgang maakt -- door te zeggen: "Ja, men komt van verschillende zijden; uit het zoele zuiden, door de zachte wind van het Evangelie; en uit het noorden, door de stormen van de Wet, en de vloek en het oordeel. Ja hoor, en men komt ook van het oosten, uit de armoede en de dood en de dorheid, geen leven; en ook komt men van het westen, met tranen van ootmoed en vernedering."

Het is waar, dat er een verschil is in toeleiding; maar wij moeten, als wij daaruit gaan dóórdrijven, erg uitkijken. Want dan maakt de één soms van het "Evangelie" een grond, en een ander van de "Wet", en een derde van zijn "dood" en een vierde van zijn "tranen", en hoort men wel zeggen: "Sinds ik mijn dood moet uitleven", maar ondertussen kan men het buiten Christus stellen. Die dingen gaan niet op. Dat kan de Schriftuur nóóit bedoeld hebben, dat wij het buiten Christus kunnen stellen met wat wetenschap omtrent de toeleiding.

Onze catechismus alsmede Gods Woord leren ons: dat degenen die de belofenis des Evangelies (dat is méér dan één, want heel het Evangelie is één en al beloften) door waar geloof aannemen, vrede met God verkrijgen, en dat door Jezus Christus. Zo verstaan wij dan onder poorten - de toegangswegen tot de stad - de beloften des Evangelies. En dat juist door de kennis, en wat er op een verborgen wijze in ons hart gewrocht is, de zaak zó komt te staan (daar het bij ons loopt over de gemeenschap met God, wat alleen door Christus is, hetgeen oud-testamentisch werd voorgesteld door de ark des verbonds, die nu eens hier en dan weer daar was, maar door David te Jeruzalem werd gebracht), dat men weet en verzekerd is waar Christus, dus het leven is. Hij is niet te bereiken of te benaderen, en er is niets te verkrijgen met werk, wet, deugd, plicht, tranen, begeerte, van alles en nog wat, doch alleen door het geloof in de beloften des Evangelies. Hier heet het: "Onze voeten zijn staande in uw poorten, o Jeruzalem."

Wat kunnen wij daaronder verstaan? Dat ik de beloften van het Evangelie geloof. Want daartoe zijn ons de beloften - zowel oud- als nieuwtestamentisch, te veel om op te noemen, lees inzonderheid de profeet Jesaja - bestemd, opdat wij daardoor zouden zien op de enige Poort en Deur: Jezus Christus. Beloften zoals bijvoorbeeld: "Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen", "Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot de Vader, dan door Mij." "Wend u naar Mij toe". "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt."

Men komt niet tot Hem, met dit te doen en dat te laten, met een: "och dit" en een "och dat", maar alleen door het geloof: God heeft Zich in Zijn Woord geopenbaard zoals Hij is, dat Hij in Jezus Christus zondaren wil zaligen. Ik zeg het nogmaals: bij zondaren, die de dood vinden in de wereld en bij zichzelf, die alleen in God en Jezus het leven zien, daar blijft niets anders over dan: "Heere Jezus, Gij roept en nodigt Zelf: Die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet."

Onze nood en ellende zijn dan daartoe, opdat wij niets anders zouden hebben dan geloof in hetgeen Hij geopenbaard heeft. Daardoor zijn, om zo te spreken, onze voeten staande als in de poorten. Nu is er geen steunen op grond van een verbroken werkverbond en van eigen werk. Wat hier dan in vervat ligt: "Onze voeten zijn staande in uw poorten", geldt voor allen die zalig worden, niemand uitgesloten. Want God wil geëerd en gediend worden in de weg zoals Hij Zich in Zijn Woord geopenbaard heeft, en niet op een andere wijze.

Ik zal er dit nog even tussenvoegen: Het kan gebeuren, dat wij in grote ellende en narigheid komen te zitten, in deze zin: "Het wordt niets, hoor; ik zie het immers zelf wel. Mijn zonden zijn zo groot, en ik heb zo'n ellendige natuur; het ontbreekt mij eenvoudigweg aan alles. Ik kan niets dan schuld met schuld vermeederen."

Nu, velen zullen die plaat wel eens gezien hebben van: "De brede en de smalle weg." Het is wel een plaat, maar toch leerzaam. Daar vind je buiten de poort een dienaar. Die staat zèlf buiten. Hij is niet zàlig aan het wandelen, maar staat buiten. Dat heeft een dienaar nodig, om als in bewustheid te zijn in de ongelukkige staat waarin alles buiten Christus is, en dat hij dan beleeft dat alleen in Christus het leven is, en daarbuiten de dood, om te kunnen aanmanen: "Ga in door de enge poort", en "Strijdt om in te gaan".

Op die plaat zie je nog een bankje staan, bijna bij de poort, waarop een man zit met een groot pak, en daar staat deze tekst bij: "Mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd; als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden." Hij was moe geworden ze te dragen, en nu zit hij er bij. Maar hij klopt niet áán, aan die poort! Hij zit daar. Kan God daar achting voor hebben? Neen. Wat dan te doen? Het oppakken en dragen, en het oog op de poort slaan.

Wij worden genodigd: "Wie is slecht? Hij kere zich herwaarts! Tot de verstandeloze zegt Zij - de opperste Wijsheid - Komt, eet van Mijn brood, en drinkt van de wijn, die Ik gemengd heb. Verlaat de slechtigheden, en leeft; en treedt in de weg des verstands." Zo worden wij geroepen en genodigd: "Gaat door, gaat door, door de poorten." En: "Gaat tot Zijn poorten in met lof!" Dat alles is dus daartoe bestemd, opdat wij tot Jezus Christus zouden geraken, Die de enige Deur, de Poort, de Toegang is. Dat geschiedt niet door de Wet, die openbaart ons Christus niet, maar dat geschiedt door het Evangelie en door de evangelische beloftenissen. Dáárdoor komen wij bij Jezus Christus terecht. Hij is het Leven. Hij wil alles voor ons doen als wij ons bewust zijn, dat wij niets meer kunnen doen. Hij wil ons redden als wij reddeloos zijn, genade bewijzen als wij verloren zijn, onze Grond worden als wij geen grond meer hebben, ons reinigen als wij er zelf uitliggen, ons dekken met Zijn gerechtigheid als wij naakt zijn. Want dat is Christus' ambt. Laat ons dus acht geven op de poorten, dat onze voeten daarin staan, en niet in een verbroken werkverbond, want dat brengt ons geen nut aan.

Hebben wij genade en aanneming verkregen, zo weten wij en ligt er een bewustheid, dat wij Hem toebehoren en dat Hij ons genomen heeft zoals wij waren. Maar, och, telkens als wij op onszelf zien: wie zijn wij? Wij zouden onze handen voor ons gezicht doen en zeggen: "Ik ben beschaamd en schaamrood", en met de kerk zeggen: "Ik ben zwart." Maar Hijzelf wekt ons telkens weer op, ook Zijn Woord doet het. Want Christus is om te díenen, en om de Deur, de Poort te zijn, om ons te reinigen, te dekken, in àlles te dienen, opdat wij een vrije toegang zouden hebben tot Zijn hemelhof en Koninkrijk, en een thuis bij God.

Er wordt bijgevoegd: "Jeruzalem is gebouwd, als een stad, die wèl samengevoegd is." Dat heeft gegolden van het aardse Jeruzalem, maar het geldt ook van het Jeruzalem, de stad en gemeente des grote Konings. Want daar heeft geen mens ooit een vinger naar uitgestoken of enige wijziging in aangebracht buiten en tegen de wil des Konings. Want Die doet daaraan alles Zelf. Het is Jezus Christus, Die Zich, door Geest en Woord, in de eenheid des waren geloofs, een gemeente vergadert. Dat doet Híj. Híj vergadert Zijn kerk, Hij bouwt Zijn Jeruzalem. Jeruzalem zal Jeruzalem blijven in haar plaats. Het is de stad des grote Konings. Daar draagt Christus zorg voor.

Het is zo'n wonderlijke stad; al is ze een aanstoot voor heel de wereld. Al wil men zelfs heel Jeruzalem wel slechten, dan bewijst dat telkens, dat Jeruzalem gebouwd is als een stad die wel samengevoegd is. Want ze kunnen die stad maar niet afgebroken krijgen; dat is onmogelijk. Dat hebben ze niet kunnen doen met vervolgingen, noch met inquisitie of brandstapels of schavotten. Jeruzalem is Jeruzalem gebleven in haar plaats. "Daar heeft de vijand boog en schild en vuur'ge pijlen op verspild." Christus heeft Zelf de stad gebouwd, en regeert Zijn kerk en heeft er Zijn wakend oog op. Hij is de Bewaarder Israëls, Die niet slaapt noch sluimert. Luther zong daarvan:

Houdt Christus Zijne kerk in stand,
laat dan de hel vrij woeden.
Gezeten aan Gods rechterhand,
zal Hij haar wèl behoeden.

Als wij nu maar weten om ons zo dicht mogelijk aan Christus te houden en aan Hem gebonden en verbonden te zijn. Dáár loopt het dan over. De stad is goed, de Koning is Koning, en de samenvoeging is goed. Want het is alles op zijn plaats, en in die stad Gods neemt ieder zijn eigen plaats in, krachtens Gods eeuwig raadsbesluit en Christus' Middelaarsarbeid, daar Hij Hoofd is.

Wij lezen verder: "Waarheen de stammen opgaan, de stammen des HEEREN, tot de getuigenis Israëls, om de Naam des HEEREN te danken." Wie zijn dat, die opgingen? Dat waren degenen, die God vreesden, en die eerbied hadden voor Zijn Woord en Zijn openbaring. Het was immers wet, dat zij op de grote jaarfeesten naar Jeruzalem moesten opgaan? Dan moesten zij zich stellen voor het aangezicht des HEEREN. Zij mochten daar niet ledig verschijnen, maar moesten voor Zijn aangezicht openbaar worden met de weldaden die Hij hun rijkelijk had toegeschikt.

Als er nu waren, die niet die eerbied en hoogachting voor God en voor Zijn rechten en inzettingen hadden, die konden dan nooit weg. Want ... verbeeld je eens dat er enige rovers kwamen, dan ben je daar liever zèlf bij! Je kunt alles zo maar niet in vreemde handen overgeven! Vanzelf niet. Je hebt toch vrouw en kinderen, en hoe is dat, dan kun je vanzelf niet weg!

Maar degenen waar vreze Gods was, gaven dat alles over in de hand van God: hun boerderij, hun wijngaarden, hun kudden, héél de boel. Nu, een betere verzekering dan God is er niet! Dáár kan geen enkele assurantie tegen op! Zo deden zij dan alles als in de bank bij God, en wendden zich naar Jeruzalem. Daarheen gingen de stammen op, dus allen die eerbied en ontzag hadden voor God en die Zijn wil eerbiedigden.

Er staat ook bij tot welk doel. Niet zo maar eens naar Jeruzalem! Er staat bij: "tot de getuigenis Israëls." Dat was toch de ark des verbonds, die was toch de getuigenis Israëls. God had Mozes bevolen, dat hij een kist moest maken van sittimhout, die van binnen en van buiten overdekt moest worden met goud. Daarop moest een deksel zijn - van gelijke lengte en breedte - die dus niet over de rand mocht uitsteken.

Die ark stelde Christus voor als Middelaar.

Van hout betekende Zijn menselijke natuur; van binnen en van buiten overtrokken met goud, Zijn Goddelijke natuur. Het deksel, dat verzoendeksel werd genoemd, ook wel genadestoel, was van gelijke lengte en breedte als de ark, om voor te stellen, dat de grote liefde Gods van gelijke lengte en breedte was als Christus, opdat een ieder zou weten dat Christus en de Vader Eén zijn. Gelijk in liefde, maar voor zondaren die voor Hem buigen.

Wie thuis bleef zitten: "Och, de Heere is toch zo goed", die konden er wel een hoop over praten, maar moesten toch de vrucht missen! Want God zegt: "Tot de wet en tot de getuigenis! zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn, dat zij geen dageraad zullen hebben." Hij wilde hebben, dat zij op de hoge feesten voor Zijn aangezicht zouden verschijnen, met de weldaden en zegeningen welke het land bij handvullen had opgebracht, om voor Zijn aangezicht te belijden: "Mijn vader was een bedorven Syriër", alsmede dat, wat zij nu hadden, Zijn gunst en genade was.

Zij moesten daar dus komen om de Naam des HEEREN te danken. Er waren redenen om God te bedanken. Je moet maar een rampzalige zondaar zijn: "uw vader was een Amoriet en uw moeder een Hethietische"; dan ben je omringd van de weldaden van God en van de bewijzen dat Hij ons wil zaligen en dienen, hier al in het geloof en straks nog eens in aanschouwen. Dat is geen kleinigheid! Als dat het hart gaat inpakken, dan begint het hier al: "Lieve zoete Hemelheer, wij danken U wel duizend keer." Het is voor de hand liggend, om Hem voor Zijn weldaden dank en eer te bewijzen.

Er staat nog meer van dat Jeruzalem. Niet alleen was daar de ark des verbonds en de genadestoel, en dat God sprak van boven het verzoendeksel en Zijn volk beantwoordde, maar wij lezen ook nog dit: "Want dáár zijn de stoelen des gerichtshof, de stoelen van het huis van David." Daar had je dus ook het hoogste gerechtshof, want het was de koninklijke stad.

Wat betekent dat: het hoogste gerechtshof? Immers dit: dat God Rechter is. En gelijk in Jeruzalem geoordeeld werd naar het wetboek Gods, zo oordeelt die heilige Jehova een rechtvaardig oordeel. Al wat niet is naar Zijn wil, Woord en Wet, verwerpt God. Wat sluit dat in? De welvaart. Want juist daardoor wordt een volk verhoogd. Is het niet een welvaart voor een ieder, wanneer God Zijn rechten op ons laat gelden?

Dat God Zijn eer zoekt en Zijn rechten laat gelden is daartoe, dat de zondaar zijn grond in Adam verliest, en de verlorene wordt, om in Jezus Christus behouden te worden. Als God Zijn rechten blijft behouden op een kind van Hem, dan gaat er telkens aan, al wat van hem is, al wat niet uit God en Zijn genade is, en al wat niet is naar de reinheid des heiligdoms.

Wat brengt dat teweeg? Ruimte en plaats voor Christus. Daarom is het zo op zijn plaats, dat God Zijn rechten op ons doet gelden, want wij zijn van die onbetrouwbare mensen. Dan maakt het recht van God bij ons aan de binnenkant steeds schoonmaak, en worden wij uitgezet van alle eigenheden. Dan blijft er niets zitten.

Hoe heerlijk, verheven en dierbaar is dat, dat alles wat van ons is er aan gaat, alles weg. Dan kunnen wij alvast eens een voorsmaak proeven van: wat het hierboven zijn zal, waar alle eigen volkomen weg zal zijn, waar niets meer van een mens is. Dáár kunnen wij dan verzadiging genieten, volkomen verzadiging, geheel uitgeledigd en van alles uitgezet, om dan rechtstreeks uit de Troon gedrenkt te worden tot alle volheid.

Dat God dat aan ons heilige, dat dàt in ons wone en werke, opdat ons doel zij: alles wat van ons is, wèg, om de gunst en de gemeenschap van onze Schepper te mogen kennen en genieten. Als dat in ons woont, dan zullen wij de plaats innemen zoals betaamt, ook tegenover onze naaste en ons verblijden als er zijn die zeggen: "Wij zullen in het huis des HEEREN gaan."

Dat Hij daartoe dan nog Zijn vriendelijk licht en aanschijn over ons doe lichten, en ons bedauwe met Zijn genadezegen, om Zijns verbonds wil. Amen.

Slotzang:

Psalm 105: 24

Die gunst heeft God Zijn volk bewezen,...

Zegen.

Gaat voorts heen in vrede, en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods des Vaders en de troostvolle
gemeenschap des Heiligen Geestes zij en blijve met u allen. Amen.